

Lisztu in drugim podobnim, bolj tehničnim komponistom.

Za klavir je pred časom izšlo troje skladb Stanka Premrla. Skladbe so lažjega stila, a dobre, zlasti zadnji dve.

Goričar in Leskovšek v Celju sta izdala dva zvezka samospenov komponista Risto Savina, od katerih reprezentira op. 13 (pet pesmi na Župančičeva besedila) dobre skladbe, op. 20 (tri pesmi na Župančičeva besedila) skladbe manj posrečenega značaja.

Od cerkvenoglasbenih publikacij bi imeli omeniti »Pred Bogom«, 14 mešanih pesmi za mešani zbor dr. Franca Kimovca. V zbirki si dobre in manj dobre skladbe držijo ravnotežje, vendar je kvaliteta vseh toliko, da bi bila zbirka kmalu postala vredna tovarišica njegove zbirke »Slava presv. Evharistiji«. »Pred Bogom« so pisane v bolj modernem slogu; posebno bi bilo omeniti št. 2., 4., 5., 8., 9. in 13. Če bi skladatelj nekatere skladbe izpustil, bi bila zbirka boljša.

Smatram, da so vedno pogostejša izdaja začetek dobe, v kateri bo slovenska pesem dobivala na književnem trgu tudi vedno večjo besedo, zlasti, ker je pričakovati, da stopi naša glasba preko naših mej na svetovni trg.

Marij Kogoj.

O narodni pesmi. Nadvse me je razveselil članek Marija Kogoja s tem naslovom v 7.—9. številki »Doma in sveta«, ne samo ker je glasbenik njegove veljave priznal temu preznačilnemu instrumentu izražanja naše duše umetniško vrednost, dočim mi jo je nekoč drug odličen muzik kratkomalo zanikal, ampak tudi zato, ker se je zavzel za čim idealnejšo prireditev naših napevov nekdo, ki je izmed najbolj poklicanih, da to nalogo prej ali slej lahko tudi — sam izvrši... Obžalujem samo, da je članek tako kratek, oziroma da je posebno na mestih, ki bi človeka še najbolj zanimala, vsaj lajiku nedoumljiv, ker vrže besedo, ki je jasna najbrže celo samo — specialistu.

No, nisem vzel peresa v roko, da posegam v stvari, za katere je kajpak treba več nego samo vanje zaljubljenega srca.

A prilika se mi zdi, da izpregovorim besedo o tistem, kjer so grešili — razen Hubada, ki ga imam prav zato posebno rad, in seveda razen znanstvenikov — menda prav vsi naši prireditelji v glaskah in besedah, a naposled tudi g. Marij Kogoj sam, — da izpregovorim o tekstu.

»Se davno mrači« — kaj se pravi to? Ali misli kdo, da je bil narodni pesnik tako neroden, da ne bi bil mogel reči: »Že davno se je zmračilo«, ali magari: »Se dolgo mrači«, ali sploh kaj, kar ima smisel in ne nekaj, kar ga nima — samo iz zadrege, v katerih delajo slabe verze umetni pesniki? Toda seve narod ni rekel tako, ampak poje ljudstvo tam, kjer »svet ga še okužil ni«, na primer moj Tolminec: »Že dan se mrači, mojga fanta še ni« itd. To je pa nekaj drugega, kaj ne? In večer za večerom lahko slišiš: »Snoč pa dav je slanica pala«, čeprav še živ krst ni videi slane zvečer, pa narod zato kajpak tudi ne more peti nesmisla. Narod pravi temveč: »Je pa davi slanica pala.« Ali — Toda, kdo bi našteval, ko kaže naša inteligenca — in ne samo ona, kolikor je že imamo s trotoarjev, ampak tudi ona z grude — vsak dan manj razumevanja za besedilo, da niti ne govorim, kako se ji zdi muzikalno in tekstualno višek lepote kakšna: »Dekle, zakaj tak žalostno.« No, vse to ne opravičuje njih, ki so se lotili prirejanja našega narodnega blaga za — tisk! Nerazumljivo n. pr. mi je tudi, kako Janko Glaser ni čutil, da mora stati v pesmi »Fantje se zbirajo« kitica: »Imel sem ptičico« pred kitico: »Imel sem ljubico«, torej simbolična, oziroma »abstraktna« pred »konkretno«. Taka je s prispodobami vsaj od Homerja sem. Če bi se prireditelji sklicevali na nabiratelje, a ti na narod, to ne more veljati, ker narod poje pohabljenе tekste, kakor že rečeno, samo tam, kjer — ni več sam na sebi. Zdi se mi prav tako, da ne velja izgovor muzikalnih prirediteljev, češ, tekst ni moja stvar. Če kje, je tu dvoje eno, in ako skvarjeno eno, skažen tudi drugi užitek. In tudi na to opozoriti, a res samo opozoriti, je bil namen tem vrslicam.

Dr. I. Š-i.